

OBSAH

Dvonč L., Dat. a lok. sg. substantív typu <i>človek</i> — — — — —	82
Dvonč L., Deriváty z kmeňa niektorých trpných prídavných — — — — —	276
Dvonč L., Trpné prídavné sloves v zovorov <i>biť, vidieť, česať a držať</i> — — — — —	205
Dvonč L., Trpné prídavné sloves v zovoru <i>triet</i> — — — — —	129
Habovštiak A., K výslovnosti názvu <i>Necpaly</i> — — — — —	37
Habovštiaková K., Význam Bernolákovho jazykovedného diela v dejinách spisovnej slovenčiny — — — — —	321
Horák G., Stupňovateľnosť prídavných mien — — — — —	93
Horecký J., O slovách s <i>pol-</i> a <i>polo-</i> — — — — —	30
Horecký J., Niekoľko znakov popularizačnej literatúry — — — — —	159
Horecký J., Poznámka o využití superlatívu — — — — —	346
Horecký J., Vzťahy medzi kybernetikou a jazykovedou — — — — —	263
Keder A., Gen. sg. niektorých substantív typu <i>prézent</i> — — — — —	217
Kočiš F., Ku skladbe v románe Vladimíra Mináča <i>Živí a mŕtvi</i> — — — — —	285
Mihál J., Príslovky času a vid sloves — — — — —	212
Miko F., Do ktorého slovného druhu patrí slovo <i>rád?</i> — — — — —	72
Miko F., Prívlastok pri základných číslovkách — — — — —	295
Mistrík J., Častice a intonácia — — — — —	270
Mistrík J., O gramatických prostriedkoch expresívnosti — — — — —	144
Mlacek J., Poznámky k písaniu úvodzoviek — — — — —	349
Peciar Š., Distributívne slovesá v slovenčine — — — — —	334
Peciar Š., K formálnej stránke opakovania výrazu — — — — —	193
Peciar Š., O homonymii slovesných predpôn — — — — —	3
Perspektívy vývoja spisovnej slovenčiny — — — — —	257
Ružička J., Ako sa tvorí imperatív v slovenčine? — — — — —	65
Ružička J., Poznámky k morfológickému rozboru slov a tvarov — — — — —	22

Diskusie

Dvonč L., Dva sporné tvary druhových prívlastňovacích prídavných mien — — — — —	169
Dvonč L., K otázke písania predpôn <i>s-</i> , <i>z-</i> — — — — —	353
Dvonč L., Skloňovanie srbochorvátskych slov na <i>-ac</i> — — — — —	41
Horák G., K prídavnému menu <i>dudkovie</i> u Ruda Morica — — — — —	165
Meliš-Čuga L., O písaní čestných titulov — — — — —	234
Miko F., <i>Byť si verný</i> či <i>verní?</i> — — — — —	177
Miko F., Ešte k prívlastkovému genitívu — — — — —	100
Ondrus P., Číslovky v slovenčine — — — — —	223
Rybák J., K významu neurčitých zámen <i>so -si</i> a <i>nie-</i> — — — — —	236
Uhlár V., O niektorých dvojtvaroch v praxi — — — — —	174

Zprávy a posudky

Bečka J. V., Základy kompozície jazykových projevů. M. Darovec — — — — —	51
Blanár V., Zo slovenskej historickej lexikológie. J. Horecký — — — — —	180
Desať rokov spolupráce Ústavu slovenského jazyka s Čs. rozhlasom. G. Horák — — — — —	366
Dyslalie. L. Dvonč — — — — —	310
Havráněk B. — Jedlička A., Česká mluvnice. G. Horák — — — — —	46
Jelínek J. — Bečka J. — Těšitelová M., Frekvence slov, slovních druhů a tvarů v českém jazyce. O. Kajaňová — — — — —	249
Konferencia o vývinových tendenciách dnešnej spisovnej slovenčiny a o problémoch jazykovej kultúry. V. Blanár — — — — —	363
K päťdesiatke prof. dr. Eugena Paulinyho. E. Jóna — — — — —	361

K problematike zostavenia tabuliek pre skúšky zrozumiteľnosti reči v slovenčine.

J. Dvončová	— — — — —	116
Marko M., Otázky novinárskych žánrov. J. Horecký	— — — — —	49
Mistrík J., Praktická slovenská štylistika. M. Šalingová	— — — — —	182, 256
Nové knihy o Šafárikovi. E. Jóna	— — — — —	114
Nové vydanie Pravidiel slovenského pravopisu. Š. Peciar	— — — — —	243
Nový terminologický časopis. J. Horecký	— — — — —	185
O češtině pro Čechy. J. Horecký	— — — — —	54
Porada Medzinárodnej terminologickej komisie pri Medzinárodnom komitáte slavistov. J. Ružička	— — — — —	313
Riaditeľ dr. Štefan Peciar päťdesiatročný. E. Jóna	— — — — —	300
Sborník prací filosofické fakulty brněnské university X, A 9, 1961. J. Ružička	— — — — —	246
Slovník spisovného jazyka českého I (A—M). Š. Peciar	— — — — —	108
Súpis prác Štefana Peciaru. L. Dvonč	— — — — —	302
Zasadnutie Československej ústrednej terminologickej komisie. J. Horecký	— — — — —	369
Zpráva o činnosti Združenia slovenských jazykovedcov pri SAV. P. Ondrus	— — — — —	120

Rozličnosti

Augiášov chliev — maštale kráľa Augia. (L. Dvonč) 371 — *Benfica — Benficy, Benfici, a či Benfiky?* (L. Kučera) 374 — *Don Giovanni a Così fan tutte.* (L. Dvonč) 253 — *Frontispice či frontispis?* (L. Dvonč) 316 — *Hlas okresu Komárna?* (L. Dvonč) 56 — *Iaši — Jaši, Jaš či Jasy?* (L. Dvonč) 122 — *Jar — o jariach.* (F. Miko) 57 — *Keď je tam štyri — päť detí.* (F. Miko) 319 — *K otázke spojovníka v menách typu Gregor-Tajovský.* (L. Dvonč) 314 — *K skloňovaniu talianskych osobných mien.* (F. Miko) 123 — *Merinda.* (J. Mihál) 58 — *O menách typu Maróthy-Šoltésová.* (L. Dvonč) 252 — *Onučka, onučka.* (Š. Vragaš) 373 — *O slovách titráž a „listáž“.* (J. Horecký) 319 — *O slovenčine Zemplínskych novín.* (L. Dvonč) 188 — *Otrhaný (oškľbaný) ako lípa.* (G. Horák) 316 — *O výroch a výroch ešte raz.* (L. Dvonč) 371 — *Pamätný — pamätový.* (F. Miko) 57 — *Povesmo — povieso.* (J. Mihál) 124 — *Prídavné mená typu dvojdielny — dvojdielový.* (J. Horecký) 317 — *Samo osebe.* (F. Miko) 189 — *Skóre.* (E. Tvrdoň) 190 — *Snemovňa reprezentantov?* (L. Dvonč) 315 — *Štrasburský.* (F. Miko) 375 — *Tvrdá noc, tvrdá zima.* (G. Horák) 318 — *Útek v reťazoch?* (L. Kučera) 375 — *Vietor severných smerov?* (F. Miko) 187 — *V ôsmej, či vo ôsmej triede?* (E. Jóna) 58

Odpovede na listy

Bryndza. (M. Urbanček) 60 — *Dobrodruh.* (J. Mistrík) 62 — *Domov dôchodcov.* (G. Horák) 191 — *Fuška.* (G. Horák) 191 — *K slovám typu bisfu, veruže, hja a pod.* (J. Mistrík) 320 — *Lesník, horár, hájnik.* (J. Mistrík) 63 — *Na divadlo — do divadla.* (J. Mistrík) 376 — *Neočatý.* (G. Horák) 128 — *Opitý — napitý — podnapitý.* (G. Horák) 127 — *Počúvate rozhlas po drôte?* (J. Mistrík) 320 — *Staré kocúry a starí kocúri.* (G. Horák) 126 — *Taká rada a tak rađa.* (G. Horák) 59 — *Tatjana — Tatiana.* (M. Urbanček) 61 — *Trestať — tresce/trestá.* (L. Dvonč) 377 — *Tribeč — na Tribeči.* (G. Horák) 127 — *Uspokojive — uspokojivo.* (J. Mistrík) 376 — *Veľký a veľiký.* (G. Horák) 255 — *Výslovnosť v tanečných piesňach.* (G. Horák) 255 — *Zaobstarat — zaistiť.* (M. Urbanček) 62

Oprava — — — — — 256

Index k 27. ročníku Slovenskej reči. O. Kajanová — — — — — 378

(1) ...
 (2) ...
 (3) ...
 (4) ...
 (5) ...
 (6) ...
 (7) ...
 (8) ...
 (9) ...
 (10) ...
 (11) ...
 (12) ...
 (13) ...
 (14) ...
 (15) ...
 (16) ...
 (17) ...
 (18) ...
 (19) ...
 (20) ...
 (21) ...
 (22) ...
 (23) ...
 (24) ...
 (25) ...
 (26) ...
 (27) ...
 (28) ...
 (29) ...
 (30) ...
 (31) ...
 (32) ...
 (33) ...
 (34) ...
 (35) ...
 (36) ...
 (37) ...
 (38) ...
 (39) ...
 (40) ...
 (41) ...
 (42) ...
 (43) ...
 (44) ...
 (45) ...
 (46) ...
 (47) ...
 (48) ...
 (49) ...
 (50) ...
 (51) ...
 (52) ...
 (53) ...
 (54) ...
 (55) ...
 (56) ...
 (57) ...
 (58) ...
 (59) ...
 (60) ...
 (61) ...
 (62) ...
 (63) ...
 (64) ...
 (65) ...
 (66) ...
 (67) ...
 (68) ...
 (69) ...
 (70) ...
 (71) ...
 (72) ...
 (73) ...
 (74) ...
 (75) ...
 (76) ...
 (77) ...
 (78) ...
 (79) ...
 (80) ...
 (81) ...
 (82) ...
 (83) ...
 (84) ...
 (85) ...
 (86) ...
 (87) ...
 (88) ...
 (89) ...
 (90) ...
 (91) ...
 (92) ...
 (93) ...
 (94) ...
 (95) ...
 (96) ...
 (97) ...
 (98) ...
 (99) ...
 (100) ...

SLOVENSKÁ REČ

časopis Ústavu slovenského jazyka Slovenskej akadémie vied
pre výskum a kultúru slovenského jazyka
 Ročník 27, 1962

Vydáva Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied
Hlavný redaktor: prof. dr. Eugen Jóna
Výkonný redaktor: dr. Ladislav Dvonč
Redaktor časopisu: Andrej Keder
Technický redaktor: Vladimír Štefanovič
Vychádza šestkrát za rok

Ročné predplatné Kčs 24,—, jednotlivé číslo Kčs 4,—
 Rozširuje Poštová novinová služba. Objednávky a predplatné prijíma Poštový novinový úrad — ústredná administrácia PNS, Bratislava, Gottwaldovo nám. 48/VII. Možno tiež objednať na každom poštovom úrade alebo u doručovateľa. Objednávky do zahraničia vybavuje Poštový novinový úrad — vývoz tlače. Praha 1, Jindřišská ul. 14.

Vytlačili Tlačiarne Slovenského národného povstania, n. p., Martin
 Výmer PK HSVZ, čís. 18163/50-II 3 — V-15*21472
 © by Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied 1962

PRAVIDLÁ SLOVENSKEHO PRAVOPISU

Pravidlá slovenského pravopisu ako základná normatívna príručka podávajú na prvom mieste zásady správneho písania slov v spisovnej slovenčine. Správne písanie jednotlivých slov si môže používateľ Pravidiel zistiť aj v pripojenom pravopisnom a gramatickom slovníku, ktorý obsahuje takmer 44 000 slov. Pravidlá ďalej poučujú o správnej výslovnosti. Okrem toho podávajú aj poučenie o gramatickej stavbe nášho spisovného jazyka. Sú tu základné poučky z kmeňoslovia, tvaroslovia a skladby, v pravopisnom a gramatickom slovníku sa pri jednotlivých slovách, kde by mohla vzniknúť nejaká pochybnosť, uvádzajú aj ich tvary a väzby.

V 3. zrevídanom vydaní Pravidiel, ktoré vyšlo vo Vydavateľstve SAV, sú niektoré výklady opravené podľa najnovších výsledkov výskumu nášho spisovného jazyka, čím sa zvyšuje hodnota tejto základnej príručky spisovnej slovenčiny.

Určené žiakom, pracovníkom v redakciách, v úradoch, v národných podnikoch, osvetovým a kultúrnym pracovníkom a širokej verejnosti.

VSAV 1962, str. 432, viaz. Kčs 15,—.

Kolektív

LITTERARIA V

Litteraria V (1962) sa tematicky zameriavajú na problematiku prózy. Jednotlivé štúdie možno zdeliť do troch skupín: state O. Čepana, N. Krausovej a M. Šalingovej majú všeobecný, teoretický charakter. Zaoberajú sa analýzou špecifickosti epickej prózy, jej ohraničením od iných literárnych druhov a problematikou jej vývoja. Štúdie M. Minárikovej a J. Števečka podávajú štylistickú analýzu textov epickej prózy, jednak na materiáli zo staršej literatúry (Kukučín), ako aj súčasnej literatúry (Švantner). Štúdie V. Kochola a J. Nogeho sú pokusmi o monografické spracovanie diel súčasných autorov (Mňačko, Mináč).

Publikácia ako celok prináša mnoho nových faktov, teoretických zovšeobecnení a je vážnym prínosom k výskumu otázok umeleckej prózy.

VSAV 1962, str. 273, brož. Kčs 24,60.

Igor Hrušovský

Z MINULOSTI A SÚČASNOSTI FILOZOFIE

Autor analyzuje spoločensko-triedne a gnozeologické príčiny najvýznamnejších prevratov a faktov v dejinách filozofie. Týmito historickými medzníkmi sú: zrod gréckej filozofie okolo r. 600 pred n. l., vznik renesančnej filozofie okolo r. 1500 a nástup marxistickej filozofie v 19. storočí. Okrem toho publikácia obsahuje aj iné historicko-filozofické témy, a to stredovekú, novovekú i najnovšiu filozofiu a rozvoj slovenskej filozofie za posledné desaťročia.

V druhej časti knihy autor poukazuje na teoretickú problematiku niektorých závažných a živých otázok marxistickej filozofie u nás. Úlohou filozofie nie je iba ozrejmovanie poznatkov, ale ich ďalšie teoretické prehlbovanie a z jednoznačných pozícií marxizmu-leninizmu riešenie nových konkrétnych problémov, ktoré sa vynárajú v našej každodennej skutočnosti.

Okrem toho autor venoval pozornosť niektorým základným filozofickým kategóriám a niektorým metodologickým otázkam vedeckého poznania. Ukazuje, ako sa všetky základné vedecké zákony teoreticky i metodologicky opierajú o zákony dialektického materializmu. Tieto zákony vyjadrujú najvšeobecnejší konkrétny poriadok pri diferencovaní, zmenách a vo vývoji všetkých javov na svete.

V poslednej kapitole sa autor venuje dôležitým a aktuálnym otázkam straníckosti vo vede a zmyslu i poslaniu kultúrnej revolúcie.

Kniha je nielen zhrnutím už známych poznatkov, ale je podnetom pre ďalšie užitočné analýzy a konštruktívne diskusie.

Určená je politickým a pedagogickým pracovníkom a každému, kto sa zaujíma o pokrok a rozvoj vedeckého myslenia. Patrí do každej školskej a ľudovej knižnice.
VSAV 1961, str. 296, viaz. Kčs 22,40.

Kolektív

ÚLOHY SLOVENSKEJ HISTORICKEJ VEDY V OBDOBÍ DOVRŠENIA SOCIALISTICKEJ VÝSTAVBY

Sborník obsahuje materiály zo sjazdu Slovenskej historickej spoločnosti, ktorý sa konal v dňoch 30. VI. — 3. VII. 1959 v Bratislave. Sjazd mal charakter pracovnej konferencie. Jeho hlavnou úlohou bolo v zmysle uznesení XI. sjazdu KSČ o úlohách vedy a kultúry odstrániť nedostatky a vytýčiť základné úlohy slovenskej historiografie, ešte užšie zapojiť historickú vedu na Slovensku do procesu kultúrnej revolúcie.

Sborník zaraďuje celú historickú prácu (vedeckú, pedagogickú, archívniectvo, múzejníctvo) do širšieho rámca aktuálnych úloh, ktoré teraz stoja pred našou spoločnosťou. Referát M. Gosiorovského zasadzuje úlohy historikov do širšieho politického rámca a L. Holotík poukazuje na rozdiel medzi buržoáznym a socialistickým poňatím úloh historiografie a rozvádza poslanie našej historickej vedy v socialistickej spoločnosti. Príspevky Varsíka, Ratkoša, Dubnického, Mésároša, Liptáka, Gracu a Vartíkovej zachycujú chronologicky výsledky prác historikov od r. 1948 až po súčasnosť, vyzdvihujú hlavnú problematiku a naznačujú ďalšie úlohy. Prof. A. Húščava s doc. D. Lehocou zachytili obširnu problematiku pomocných historických vied, prof. K. Goláň problematiku dejepisu, F. Kušík zachycuje vývoj archívniectva. V sborníku je aj referát E. Petácha o problematike materiálnej kultúry o aktuálnych otázkach na historickom úseku v najbližších rokoch.

Sborník má veľký metodologický, politický i odborný význam. Bude dôležitou pomocou pre historikov a archivárov, pre poslucháčov histórie na vysokých školách a učiteľov dejepisu na školách vôbec.

VSAV 1961, str. 288, brož. Kčs 20,—

SLOVENSKÁ REČ

časopis Ústavu slovenského jazyka Slovenskej akadémie vied
pre výskum a kultúru slovenského jazyka

Ročník 27, 1962, číslo 6

Vydáva Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied

Hlavný redaktor: prof. dr. Eugen Jóna

Výkonný redaktor: dr. Ladislav Dvonč

Redaktor časopisu: Andrej Keder

Technický redaktor Vladimír Štefanovič

Vychádza šesťkrát za rok

Ročné predplatné Kčs 24,—, jednotlivé číslo Kčs 4,—

Rozširuje Poštová novinová služba. Objednávky a predplatné prijíma Poštový novinový úrad — ústredná administrácia PNS, Bratislava, Gottwaldovo nám. 48/VII. Možno tiež objednať na každom poštovom úrade alebo u doručovateľa. Objednávky do zahraničia vybavuje Poštový novinový úrad — vývoz tlače. Praha 1, Jindřišská ul. 14.

Vytlačili Tlačiarne Slovenského národného povstania, n. p., Martin

Výmer PK HSVZ, čís. 18163/50-II 3 — V-15*21472

© by Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied 1962

Kčs 4,—